

musik BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN

Vi har många fler CD än de här!
Över 13 000 CD, mer än hälften av vårt bestånd,
finns i vårt magasin.
Sök i katalogen eller fråga oss i personalen,
vi hämtar gärna det du söker!

nr.2
2024

KALENDARIUM 2024

Hösten 2024

Onlineträff med tonsättaren Peter Nordahl om hans opera
"Herr Arnes penningar"

16–17 september

Norsk Lydarkivkonferanse i Tromsø

23–26 september

IASA 55th Annual conference

Omslag: Markus Tommysson Keiland visar Gunnel Jönsson Kulturbibliotekets skivhyllor. Läs mer på s. 6. Bakgrund kalendarium: Utrustning från Elektronmusikstudion (EMS). Foto Gunnel Jönsson. Läs mer om årsmötesdagarna på s. 4.

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörens ruta	9	Låna en gitarr på biblioteket!
4	Kort om årsmötesdagarna genom
ordförandens ögon	10	Svenskt Rockarkiv den 7–8 december
6	En titt på vinylsamlingen på Kulturbiblioteket	12	Ny masteruppsats i musikvetenskap i
Uppsala
8	Åtta koffertar och ett helt liv	13	Olle Johansson har gjort det igen!

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN
www.smbf.nu

www.iaml.info

MUSIKBIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksföreringen,
svenska sektionen av IAML,
International Association of Music Libraries,
Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Gunnel Jönsson
Musik- och teaterbiblioteket
Box 16326

103 26 Stockholm

08-519 554 10 mbnytt@gmail.com

Prenumerationer inkl. medlemskap:

enskilda 350:-, institutioner 700:-, veteraner, studerande,
arbetslösa 150:-

Layout Sara Lind

Kära medlemmar

Gunnel Jönsson. Foto Tobias Danielsson.

Tack alla som deltog på våra årsmötesdagar. Trevligt att se så många. Hoppas att ni uppskattade föreläsningarna lika mycket som jag.

En ny styrelse valdes och vi har redan satt i gång planeringen för hösten. Om allt går vägen kommer vi att kunna erbjuda ett online-evenemang. Mer information kommer via våra olika kanaler. Vi tar

gärna även emot tips på ämnen/teman för kommande årsmötesdagar. Tveka inte att höra av er på mejl eller telefon till oss.

Tydligt har flera medlemmar i IAML utsatts för phishing och scam-mejl, till och med telefonsamtal. Så om någon av SMBF:s medlemmar får mejl från någon i IAML om att betala för något, kolla först genom att hålla muspekaren över From för att se vem som skickat mejlet. Ämnet i mejlet är ofta mystiskt.

IAML-kongressen är över när detta nummer når er, men vi hoppas att allt gick bra och kanske kan vi få en rapport från de svenska deltagarna i höst. I juli 2025 möts vi i Salzburg i Österrike.

Önskar er en skön och avkopplande sommar så ses och hörs vi i höst!

/Gunnel Jönsson

Redaktörens ruta

Kära läsare

Ett litet sommarnummer är det jag kan erbjuda som sommarläsning. Ett besök på Kulturhuset för att titta på och höra hur det går med vinylsamlingen på Kulturbiblioteket, en rapport från arkivmötet i Hultsfred där flera SMBF:are deltog. Från årsmötet får ni en kort rapport samt en skriftlig

version av Kia Hedells presentation av Allan Petterssonarkivet i Uppsala. Lena Nettelbladt skriver om Olle Johanssons nya bok. Stim:s projekt med 100 gitarrer som sjösattes 2023 för att fira Stim 100 år. Ett lagom litet smörgåsbord!

Er redaktör – Gunnel Jönsson

www.smbf.nu

musikbiblioteksforum@listserv.kb.se

www.facebook.com/ (Musikbiblioteksföreningen)

 Find us on
Facebook

Kort om årsmötesdagarna genom ordförandens ögon

||| Gunnel Jönsson, text & foto

Gunnel Jönsson och Ulrika Orloff-Rodriguez. Foto: Lena Nettelbladt.

TACK alla ni som deltog på våra årsmötesdagar. Trevligt att se så många i ett gråkallt Stockholm. Ulrika Orloff-Rodriguez såg till att eftermiddagen den 18:e löpte på bra i Stadsbibliotekets lokaler i Frihamnen. Ljud och bild funkade – Kia Hedell talade om det nu uppordnade Allan Pettersonarkivet (se särskild text i detta nummer).

Maria Lindström var inbjuden med anledning av att Elektronmusikstudion firar 60 år i år. Maria är musiker och tonsättare av elektroakustisk musik och hon berättade om sin resa från studier och vidare genom olika projekt som hon skapat ensam eller tillsammans med kollegor. Hennes kandidatuppsats (2018) i elektroakustisk komposition *Ljudinstallation för en nedlagd*

flygplats finns att läsa i DiVA (tinyurl.com/2p9kx6wb). Hennes masteruppsats (2021) hittar man också i DiVA och den tillhörande examenskonserten på Youtube Maria Lindström (tinyurl.com/2j4dzpx6)

Algoritmisk tretakt : Överföring av musikens rytmisering till elektroakustiskt samspel (tinyurl.com/42wz6waw).

Böckerna hon hänvisade till i presentationen var "Polskans historia" av Magnus Gustafsson och "…och konsten att lyssna" av Leif Jordansson.

Eftermiddagen avslutades med en guidad tur genom utställningen *Elektronmusikstudion – konst, teknik och politik* på Scenkonstmuseet.

Torsdagen inleddes med en entusiastisk föreläsning av Olle Johansson med titeln *Body and soul. Afroamerikansk jazz på Musik- och teaterbiblioteket*. Efter en kort kaffepaus hölls själva årsmötet.

En ny styrelse valdes – undertecknad och Monika Glimskär valdes om på ytterligare två år. Birgitta Sparre och Ulrika Orloff-Rodriguez sitter kvar till 2025.

Helt nya i styrelsen är Sebastian Lindblom, Musik- och teaterbiblioteket och Martin Edelfeldt, Borås stadsbibliotek.

Maria Lindström. Foto Karl Sparre.

Förväntansfulla medlemmar.

tek. Och som favorit i repris återkommer Kerstin Carpvik, nu som kassör. Stort tack för att ni ställer upp. Ett stort tack går så klart till dem som slutade i och med årsmötet: Anna-Karin Skansen efter fyra år varav tre som sekreterare och Ragnar Köhlin efter två år som kassör.

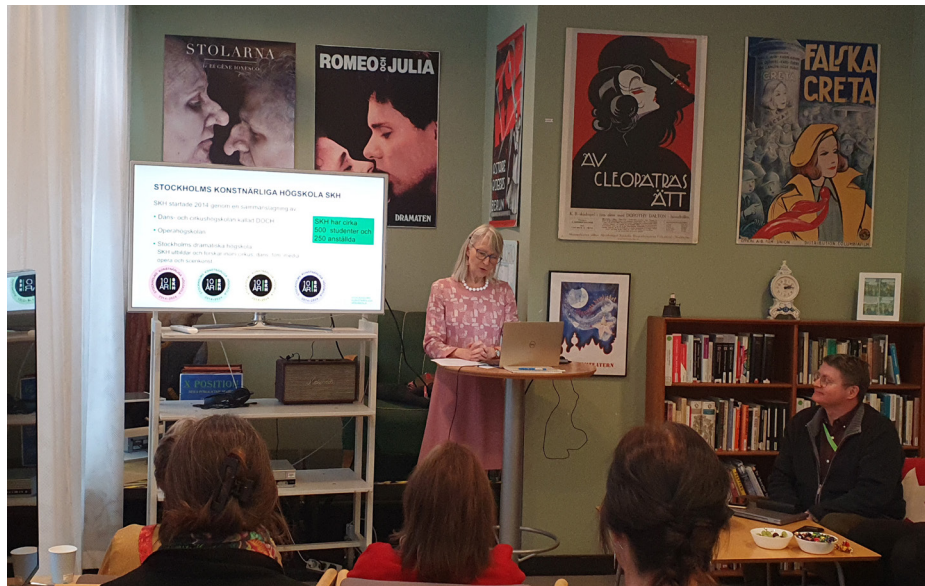
Tack för gott och trevligt samarbete!

Ett speciellt tack går till Lena Nettelbladt då hon inte bara slutade som valberedning i föreningen utan också tog emot oss efter lunch på en av hennes arbetsplatser inom Stockholms konst-

närliga högskola. Nu har hon även gått i pension och fått en ersättare i Sanna Carlbring. Lenas insats för föreningen och Musikbiblioteksnytt har varit ovärderlig.

Olle Johansson föreläser.

Lena Nettelbladt berättar om sin arbetsplats

Ny styrelse vald på årsmötet

Vid årsmötet valdes en ny styrelse. Gunnel Jönsson omvaldes till ordförande och nya styrelsemedlemmar blev Kerstin Carpvik, Musik- och teaterbiblioteket, Martin Edelfeldt, Borås stadsbibliotek

och Sebastian Lindblom, Musik-och teaterbiblioteket. Monika Glimskär, Svensk Musik omvaldes på två år. Birgitta Sparre och Ulrika Orloff-Rodriguez sitter kvar i styrelsen till 2025.

Vid styrelsens konstituering utsågs Kerstin Carpvik till kassör, Martin Edelfeldt till sekreterare och Birgitta Sparre till vice ordförande.

En titt på vinylsamlingen på Kulturbiblioteket

||| Gunnel Jönsson & Ulrika Orloff-Rodriguez, text & foto

Markus Tommyson Keiland vid CD-hyllan.

En eftermiddag i februari träffar vi verksamhetskoordinatör Markus Tommyson Keiland vid personalingången till den berömda glas- och betongbyggnad som utgör Kulturhuset i Stockholm. Förutom scener, restauranger, kaféer och utställningsplatser inhyser Kulturhuset fyra olika bibliotek. Vi ska få titta på den gamla vinylsamlingen från 1970-talet som finns för utlån i Kulturbiblioteket.

Efter en promenad i en labyrinth av korridorer tar vi hissen ner till garageplanet och se – där bakom en grå tjock metall-dörr tronar de 14 611 vinylskivorna på kompaktushyllor, utplacerade efter genre.

Samlingen startade på 1970-talet, till en

början med endast klassisk musik och folkmusik. Under 1980-talet utökade man den med pop och jazz. Inköpen upphörde efter 1989 och samlingen var, i

“ Samlingen var, i princip, otillgänglig under 1990-talet

princip, otillgänglig under 1990-talet då CD-skivor, vid det laget, hade blivit det format som gällde för musik. I början av 2000-talet var en avveckling av vinylsamlingen på gång men sedan började vinyl bli ”inne” igen och skivorna fick vara kvar. Till och med köpte man in nya vinyl-

spelare för lyssning i biblioteket. Sedan cirka fyra år tillbaka går de flesta skivorna att låna hem. Rariteterna har dock fått en särskild markering och hanteras extra försiktigt. Dessa lånas också fortfarande endast ut för lyssning på plats (mot uppvisande av legitimation).

“ Om man inte vill låna hem skivorna kan man lyssna på plats

Till en början var samlingen dokumenterad i en kortkatalog, som senare fördes över i maskinskrivna papperslistor. Markus skapade så småningom en databas i Microsoft Access. Den gamla vinylsamlingen har aldrig omkatalogiserats eller lagts in i Stockholms stadsbiblioteks ordinarie katalog, bibliotekssystemet Book-It. Idag kan man i stället, via Kulturhusets webbplats, söka i de pdf:er som genererats från databasen. När dessa ”okatalogiserade” skivor efterfrågas och lånas ut får de en tillfällig post i lånesystemet samt en streckkod. Det som lånas ut mest är klassisk pop & rock, proggmusik och jazz. Enligt statistiken är 51% av låntagarna män och 49% kvinnor.

När vi lite senare under vårt besök befinner oss högre upp i huset, i Kulturbibliotekets ljusa lokaler, får vi möjlighet att se vad man kan botanisera bland på hyllorna. Numera köper man inte bara in CD- och DVD-skivor utan återigen

Markus Tommysson Keiland.

Ulrika Orloff-Rodriguez & Markus Tommysson Keiland i vinylarkivet.

Vinylsamlingen.

även nya vinylskivor. Det finns idag runt 350 st nya vinylskivor i Kulturbibliotekets öppna musiksamling. Allt nytt katalogiseras i Libris och posterna exporteras sedan till Book-It. Om man inte vill låna hem skivorna kan man lyssna på plats. Nål och pickup till skivspelarna lånas då ut på lånekortet och detsamma gäller CD-skivor och en bärbar spelare. På öppen hylla finns det, för övrigt, drygt 9 000 CD-skivor samt cirka 15 000 i magasin.

Markus själv började jobba i Läsesalongen i slutet av 1970-talet och har, sedan dess, haft många olika arbetsuppgifter inom Kulturhuset verksamheter. Han är idag verksamhetskoordinator för Kulturbiblioteket.

Läs mer på tinyurl.com/3bdp9u2k.

Vinylskivor i Kulturbiblioteket.

Åtta koffertar och ett helt liv

Tankar och reflektioner under arbetet med Allan Petterssons arkiv

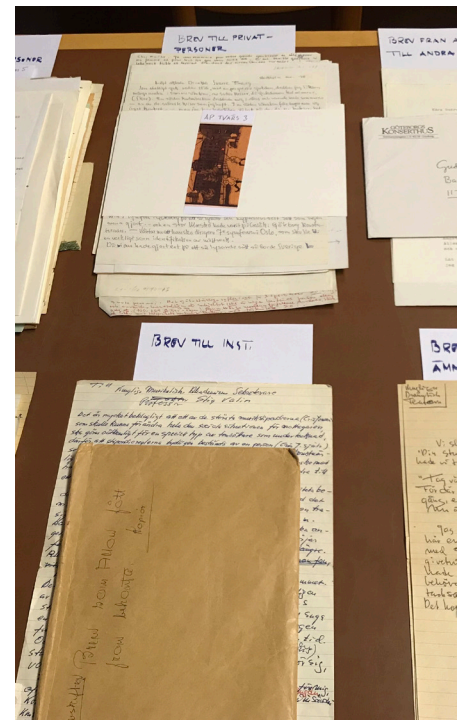
||| Kia Hedell, text & foto, Uppsala universitetsbibliotek

Sommaren 2019 förädrades Uppsala universitetsbibliotek ett betydande tillskott till tonsättaren Allan Petterssons arkiv. Redan 18 år tidigare hade biblioteket bland annat fått material från hans studietid i Frankrike på 1950-talet, men 2019 års tillskott var materialmässigt bredare och mer omfångsrikt. Det bestod av bland annat kompositionsskisser, kompositioner i renskrift, tryckta musikalier, brev, manuskript, tidningsklipp, annat tryck och en stor mängd biographica.

Tillskottet levererades i åtta koffertar samt ett antal lådor och flyttkartonger. Uppordnandet av arkivet var närmast att likna vid en arkeologisk utgrävning. Materialet fick gås igenom skikt för skikt samtidigt som det dokumenterades var och hur i kofferten eller lådan det hade förvarats – detta för att inte gå miste om värdefull och nödvändig information. Material kunde exempelvis

var det att arbeta med kompositionsskisserna. Här var ofta påskrifter på kuverten den enda ledtråden till vilket verk det handlade om. Allan Petterssons återanvände ofta notpapper, vilket gjorde att kompositioner från olika tider fanns på både fram- och baksidan. En av kompositionerna fick då gälla för huvudkälla. I den publicerade arkivförteckningen på Alvin (alvin-portal.org) fick man sedan göra korsreferenser mellan de olika verken.

Allan Petterssons arkiv är en sammanfattning av hans liv. Han föddes år 1911 och växte upp på det fattiga Södermalm i Stockholm. Han spelade först violin men bytte sedan till viola. Mellan åren 1939 och 1951 var han anställd i Stockholms Konserthörs orkester. Därefter var han verksam som kompositör på heltid. Det stora genombrottet kom år 1968 med Symfoni nr 7. Trots svår reumatism var han mycket produktiv och komponerade fram till sin död 1980. Han har varit frikostig med att dela med sig av sitt liv i intervjuer och böcker. Han beskriver sig själv som "född kuli av kulis" men arkivet ger en mer nyanserad bild av honom som person än den som blev allmänt känd. Materialet visar att han inte stod ensam i sina strider. Han fick uppskattning från samhället i form av stipendier och utmärkelser, liksom från enskilda personer i form av beundrabrev. En förteckning över brevskrivare finns tillgänglig på biblioteket i pap-

Delar av arkivmaterialet.

persform men inte online i Alvin (detta på grund av GDPR).

Allan Petterssons arkiv utgör en guldgruva för framtida forskning om denne kompositör. Här finns material för receptionshistoriska studier, för forskning rörande kompositionsprocessen och för forskning om det sociala nätverket kring honom. Arkivet berättar exempelvis om hans hustru Gudrun och hennes roll som promotor för hans musik efter hans död år 1980.

Välkomna till Uppsala universitetsbibliotek för att ta del av detta tonsättararkiv!

“Allan Petterssons arkiv utgör en guldgruva för framtida forskning

finnas i kuvert med tonsättarens egna innehållsanteckningar. I sådana fall gjordes en papperskopia av kuvertet. Kopian med påskriften lades tillsammans med dokumenten. Särskilt svårt

Låna en gitarr på biblioteket!

Gitarr på bibliotek. AI-genererad via ideogram.ai.

Stim firade 100 år under förra året! Och som ett led i firandet beslöt man att ge bort 100 gitarrer till lika många folkbibliotek.

Tanken att fira Stims 100 år med ett särskilt instrumentevenemang uppstod under 2023. Idén bakom projektet kläcktes av Mattias Franzén, verksamhetsproducent inom Stims kulturfrämjande verksamhet. Linn Kornhammar, anlitad som projektledare, kontaktade först länsbiblioteken för att få kontaktuppgifter till folkbiblioteken i de olika regionerna, varefter hon kontaktade folkbiblioteken. När ansökan öppnade i höstas visade sig intresset vara överväldigande i landets alla regioner – utom på Gotland där kulturskolan redan sedan tidigare har korttidsutlåning av musikinstrument. Till sist blev det 181 gitarrer av märket Yamaha C40 med

fodral som delades ut till 172 folkbibliotek, allt ifrån Korpilombolo i norr till Skanör i söder. Gitarrerna kommer från musikfirman DLX Music som hade gitarrerna i lager. Alla bibliotek fick det antal gitarrer man ville ha.

Mattias Franzén förklarar att satsningen inte ska ses som ett jippo utan att Stim vill skapa nytta med långsiktighet. Folkbiblioteken är viktiga, då man når ut till hela landet och Stim vill ha ett närmare band till biblioteken för att stötta kultur- och musikfrämjande insatser.

Den feedback man fått har varit positiv. Till en början fick man frågor om hur man stämmer gitarren eller byter strängar. Tipset blev att kolla på Youtube eller kontakta Kulturskolans gitarrlärare på orten.

Stim arbetar med att främja musiklivet genom olika insatser som syftar till att öka tillgängligheten till musik och musiksskapande. Det är där gitarrprojektet tillsammans med folkbiblioteken passar in.

Den enda motprestation som krävs från biblioteken är att skicka in utlåningsstatistik efter årsskiftet.

Stim beskriver syftet så här på sin hemsida:

- Att kunna engagera unga personer i eget musicerande och öppna framtida möjligheter att bli musikskapare/musiker. Att därigenom möjliggöra karriärer inom musikområdet och bidra till en större mångfald i musiklivet.
- Att aktivera folkbiblioteken i det musikaliska ekosystemet.

Svenskt Rockarkiv den 7–8 december

Nätverksmöte gällande musik och ljud hos arkiv, bibliotek, museer samt föreningar

Staffan Lundmark, text, Sebastian Lindblom & Sverker Hyltén-Cavallius, (båda från Statens Musikverk), foto

Efter ett längre uppehåll var det dags att träffas igen. Det senaste mötet hölls år 2019. Vårdar var den gången Kungliga bibliotekets avdelning för audiovisuella medier och Svensk Musik/STIM.

Det mötet avslutades med att Stefan Ölvebring, chef vid Svenskt Rockarkiv, bjöd in till möte i Hultsfred. Pandemi samt diverse andra händelser satte därefter käppar i hjulen, men nu i december kunde vi träffas igen, även om inte alla kunde delta. Vädrets makter ställde till det men vi får hoppas att vi, hädanefter, kan öka chanserna för fler deltagare genom att träffas oftare.

Det kom alltså att dröja några år mellan våra nätverksmöten men under den tiden hann i alla fall Svenskt Rockarkiv

flytta till ändamålsenliga lokaler för de allt rikare samlingarna som har ökat, från några tusen objekt för tjugo år sedan till dagens cirka 500 000.

Stefan visade oss runt i arkivet. Det första rummet är inrett med föremål som verkligen gör att man kommer in i känslan av vad det handlar om, det vill säga populärmusik på bredden. Här finns både guldskivor som berättar om stora framgångar och dokument efter hängivna skapare som inte hamnade i rampljuset. Vi har ju ett myller av människor och många olika sammanhang som har möjliggjort för dessa artister och verk som har hamnat i Den Stora Musikhistorien – en historieskrivning som inte på ett rättvist sätt kan förstås utan tillgången till kunskap om bakomliggande förhållanden.

Arkivskåp med mastertapes.

Innehållet i raderna av grå arkivskåp är imponerande. Här finns utgivna fonogram, foton, rörliga bilder, unikt studiomaterial, tidskrifter med mera. Allt samlat, sorterat och registrerat med det hängivna intresse som har fört verksamheten framåt under tider av varierande ekonomiska förutsättningar. Samverkan borgar för långsiktighet. Arkivets födelseår kan sättas till år 1993, då med uppropet: "Dags att rädda rocken!". Material riskerade att försvinna genom utgallringar hos skivbolagsarkiv, försäljningar eller nedläggningar. Personliga minnesmaterial, inte minst från 1950–60 talets pionjärtid, behövde räddas. De första åren verkade Svenskt Rockarkiv genom en informell

Bild från utställningen "Home sweet Hultsfred".

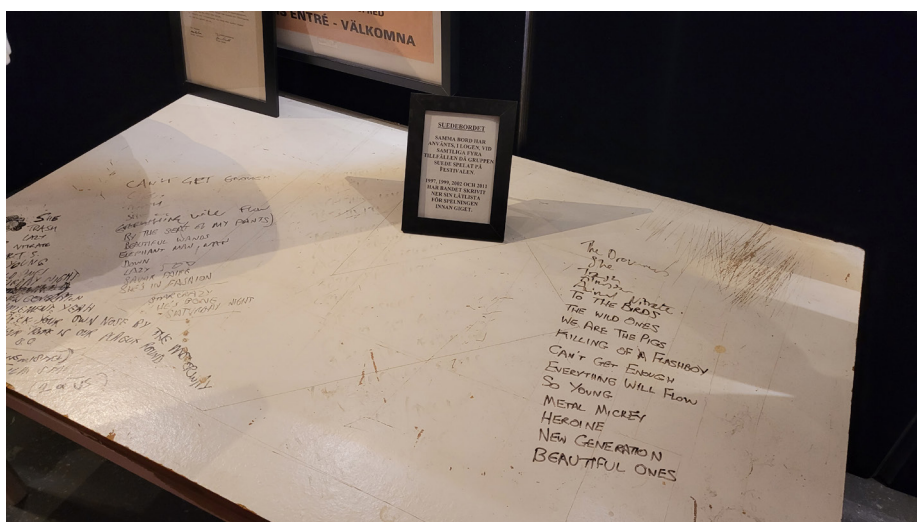
Arkivchef Stefan Ölvebring framför utställningen om svenska Idol.

arbetsgrupp med företrädare för bland annat de institutioner som verkade för bildandet: Statens kulturråd, Musikmuseet, Arkivet för ljud och bild och Svenskt visarkivs jazzavdelning. Tillsammans med SKAP slöts ett avtal om verksamhetens inriktning: insamling, dokumentation, förteckning, vård, tillgänglighet samt levandegörande. Det insamlade materialet förvarades i Stockholm. År 1996 konstituerades Förbundet Svenskt Rockarkiv. Sedan år 2003 finns verksamhet och samlingar i Hulfsfred. Förbundet har idag sexton medlemsorganisationer. Det är ingen slump att Svenskt Rockarkiv ligger i Hulfsfred. Både historiska och personella förutsättningar fanns här. Även om Hulfsfredsfestivalen har upphört så blir man i staden på olika

sätt medvetandegjord om festivalens betydelse. Inte minst genom den fina utställningen *Home Sweet Hulfsfred*, förevisad av Stefan och belägen i källaren

“ På kvällen kan man ta del av livemusik

till kulturhuset Valhall. Det var här som föreningen Rockparty, med början år 1981, anordnade konserter och här stod vaggan för det som så småningom skulle bli Hulfsfredsfestivalen. Det var alltså mycket lyckat att just denna källare kunde bli utställningslokal. Här

Bord med "set lists" från det brittiska bandet Suede samtliga spelningar på Hulfsfredsfestivalen.

får man ta del av dokument av alla de slag och informationen är framställd på ett både lättsamt och noggrant sätt. Det hela är mycket finurligt utfört.

Genom appen Hulfsfred-The Walk kan man promenera genom musikens Hulfsfred, en vandring med skyltar och digital åtkomst till material. Dagtid finns mycket att studera och på kvällen kan man ta del av livemusik. Hotell Hulingen anordnar evenemang och spelningar och överallt i byggnaden blir man påmind om Hulfsfred som musikstad.

Under själva nätverksmötet fick vi veta mer om varandras verksamheter och vad som skulle kunna göras i framtiden. Vi var sjutton personer som träffades den här gången och vi representerade Svenskt Rockarkiv, Smålands Musikarkiv, Institutet för språk och folkminnen, Uppsala universitetsbibliotek, avdelningar inom Statens Musikverk, Kungliga biblioteket, Folkmusikens Hus och Svenska Musikbiblioteksförbundet. Vi kunde ha varit fler men som jag inledningsvis nämnde hade vi vädret emot oss samt även snuvor.

För min del var det här min sista insats som organisatör av nätverkets möten, en uppgift som jag har haft inom SMBF:s styrelse som representant för arkiven. Min efterträdare är Sebastian Lindblom, Musik- och teaterbiblioteket. Han kallar till nästa möte och han beställer säkert också ett bättre väder.

Stefan Ölvebring tillsammans med Kurt Olsson (Lasse Brandevij) kavaj.

Ny masteruppsats i musikvetenskap i Uppsala

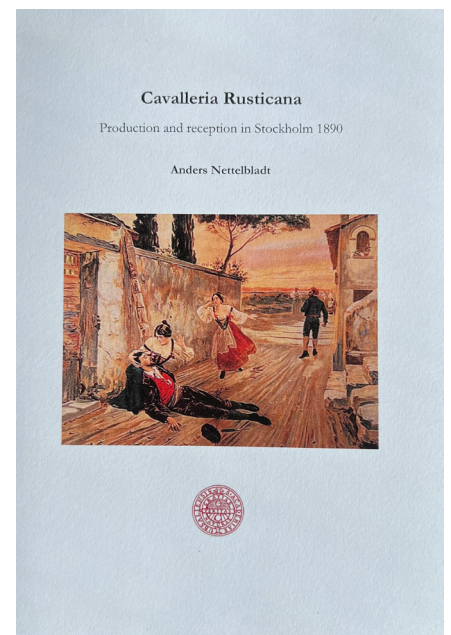
||| Anders Nettelbladt, text

Min masteruppsats i musikvetenskap handlar om den svenska premiären av operan *Cavalleria Rusticana* 1890. Kungliga Operan var det första operahuset utanför Italien som satte upp operan och tiden mellan urpremiär i Rom och premiären i Stockholm var rekordkort, knappt sju månader. I uppsatsen undersöker jag den snabba uppsättningsprocessen och beskriver hur den gick till. Nyckelpersoner i uppsättningsarbetet presenteras.

Jag har också utforskat mottagandet av *Cavalleria Rusticana*. Operan fick stor uppmärksamhet i svensk dagspress. Före premiären skrev tidningarna om *Cavalleria Rusticanas* succé i Italien och hur den förändrat kompositören Pietro Mascagnis liv. De rapporterade också om den besvärliga situationen för operakonsten i Italien när kompositören Verdi blivit allt mindre produktiv

och så förstås om den kommande uppsättningen på Kungliga Operan i Stockholm. Efter premiären publicerades recensioner i 17 dagstidningar. Recensionerna handlade mest om operan *Cavalleria Rusticana* och mindre om uppsättningen i Stockholm. Recensenterna var ofta tydliga med vad de tyckte och omdömena om operan varierade stort. Operalivet i Italien fortsatte att debatteras och tidningarna spekulerade i Mascagnis möjligheter att efterträda Verdi som operakung.

Den 14 juni höll jag ett anförande om uppsatsen på Svenska samfundet för musikforsknings konferens Musikforskning idag som hölls på Musikhögskolan i Stockholm. Jag har låtit trycka uppsatsen och sänt den till några bibliotek. Den är också inlagd i DiVA. Vill du ha ett eget exemplar är det bara att skicka mig ett mejl, anders.nettelbladt@gmail.com.

Operan *Cavalleria Rusticana* bygger på en novell med samma namn. Målningen på uppsatsens omslagssida är hämtad från en tidig upplaga av novellen och visar slutscenen i berättelsen. Ett otrohetsdrama leder till en knivduell och rivalen Turiddu dör i mamma Lucias knä.

Varning för spam

Medlemmar i IAML har fått spammejl och även falska telefonsamtal av personer som utger sig för att vara Pia Shekhter men även andra tidigare styrelsemedlemmar. Kolla en extra gång ifall ni som medlemmar i SMBF skulle

drabbas av begäran om att betala något för deras räkning och meddela IAML omedelbart. Det går att se varifrån mejlet egentligen skickats. Medlemmar i Österrike, Danmark, Estland och Tyskland har drabbats.

Olle Johansson har gjort det igen!

||| Lena Nettelbladt, text & foto

Olle besöker mig på min arbetsplats Biblioteket Valhallavägen, Stockholms konstnärliga högskola i slutet av februari då boken är alldeles ny.

I Musikbiblioteksnytt nummer 2, 2015, skrev jag om Olle Johanssons bok *En skivsamlares memoarer* (smbf.nu). Nu kommer uppföljaren *En skivsamlares betraktelser* utgiven på hans eget förlag Rabarber. Det har tagit Olle sju år

att skriva boken. Utgångspunkten denna gång är serien *Blowing the fuse – R&B classics that rocked the jukebox in 1945-1960*, 16 CD med ”noggrant utvalda och remastrade klassiker från rhythm and blusens gyllene era”.

Blowing the fuse – 16 CD, 16 kapitel

I oktober 2019 kommer Olle över två CD-skivor från serien *Blowing the fuse*. Han blir genast nyfiken och beställer de övriga 14. Den ambitiösa utgåvan från Bear Family Records med musik från 1945–1960 är stommen för den nya boken som innehåller 16 kapitel, precis som antalet CD-skivor.

”Varje kapitel har sju avsnitt och avsnitt 3 i varje kapitel handlar om en CD i *Blowing the fuse*-serien”, berättar Olle. Boken innehåller mycket om afro-amerikansk musik. I kapitel åtta jämför han afroamerikanska original med vita covers. Ett exempel är låten *Hound dog*, skriven av Jerry Leiber & Mike Stoller, inspelad av Big Mama Thornton 1952 och av Elvis Presley år 1956. ”Elvis drar upp tempot och sjunger ovanligt rätt, kompet är intensivt och handklappen dubblerad” men ”Big Mama Thorntons version har ett organiskt sväng, till skillnad från Elvis version, som emellanåt bara låter stressad”, skriver Olle.

185 timmar musik

Till boken har Olle gjort spellistor på Spotify, en per kapitel, vilka sammanlagt innehåller 185 timmar musik! Där finns även en urvalslista på 6 timmar. Vidare har även gjort en lista med 126 videoklipp på Youtube. På Olles hemsida (ollejohansson.com) finns länkar till dem alla och dessutom en utförlig innehållsförteckning med nyckelord som man kan söka i, samt en kortare innehållsförteckning med rubriker i PDF-format som går att skriva ut.

Det är fullsatt när Olle samtalar med Patrik Schylström om sin bok på Tranströmerbiblioteket den 16 april.

Personliga minnen från resor och konserter

Boken handlar inte bara om musik. Olle skriver personligt om minnen från hemstaden Hedemora. Där startade Dalarock, "Sveriges första rockfestival som hölls mellan 1981 och 1996 (som jag besökte 1981!)". År 1987 spelade Tom Verlaine, känd från gruppen Television, på Musikcaféet Tonkällan inför en publik på tio personer. Under bibliotekarieutbildningen i Borås 1984–1986 skrev Olle för kårtidningen *I Carlssons klister*, bland annat en recension av en konsert med punkbandet Attentat. Han beskriver sitt sommarjobb på Nacka kyrkogård 1981, han skriver om sina och hustrun Gunillas resor till Spanien, med besök på olika flamen-

“Varför välja? Man kan både gilla Ramones och symfonirock!

coställen. Det finns en stor spännvidd mellan ämnena. I avsnittet "Dem har problem med deras språk" skriver han om missbruket att slänga sig med engelska uttryck och anglicismer; oförmågan att skilja på subjekt och objekt och förstås om svårigheten att kunna skilja på de och dem. I boken finns också tal till födelsedagar och begravningar och

minnen från resor. Som färdig bibliotekarie fick han 1986 jobb på myndigheten Arkivet för ljud och bild. 2000 bytte den namn till Statens ljud- och bildarkiv och sedan 2009 är det en del av Kungliga biblioteket. Olle ansvarade för katalogisering av audiovisuella medier och var drivande i RDA-redaktionen samt lärare i kurser för katalogisering av audiovisuella medier.

Målande musikbeskrivningar

Musikbeskrivningarna är mycket upplysande och underhållande. Till exempel läser jag med glädje om gruppen Genesis musik som han fint beskriver i kapitel 3. I kapitel 11 skriver han ingående om en konsert 2018 på Konserthuset i Stockholm med Salif Keita, även känd som Afrikas gyllene röst. Olle nämner till och med mig i boken och tillfället, då han fick gå igenom min pappas skivsamling. Han blev bland annat glad för LP:n *A love supreme* med John Coltrane.

Föredragshållare

Olle är även föredragshållare. Åren 2021 till 2023 höll han sex föredrag om afroamerikansk musik på Kultureservatets folkhögskola i Riddarhyttan utanför Skinnskatteberg. Efter ett föredrag om gospel anordnade skolan en kurs om amerikansk 1900-talshis-

toria, varefter eleverna läste vidare om medborgarrättsrörelsen och rasförtryck, vilket förstås glädde Olle.

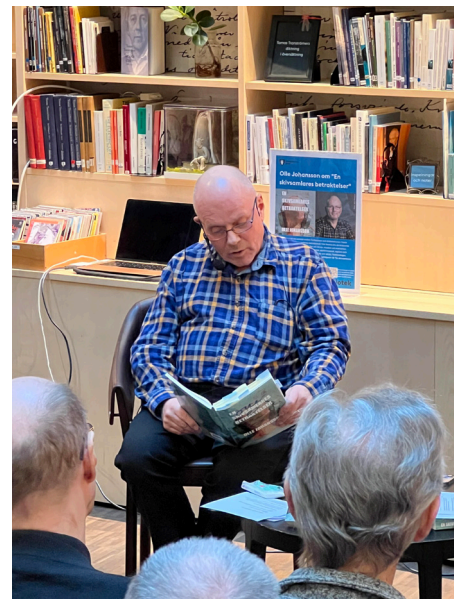
Musik- och teaterbiblioteket har bött Olle hålla samma serie föredrag även för personalen vid biblioteket. Det passade så bra att alla deltagare vid Musikbiblioteksförningens årsmöte den 19 april fick höra Olles mycket initierade, intressanta och givande föreläsning med många ljud- och bildexempel: *Body and soul. Afroamerikansk jazz. Från tidig jazz och boogie-woogie till bebop och mainstream och dess samspel med gospel, blues och rhythm and blues.*

“Det är självbiografiska texter, som ett blandband

Olle har också varit flitig med att berätta om sin bok vid olika tillfällen. Den 13 april var det boksläpp på Stadshotellet i Hedemora. Den 16 april var det fullsatt i föreläsningssalen på Tranströmerbiblioteket vid Medborgarplatsen. Bibliotekarie Patrik Schylström samtalande med Olle om boken. Patrik frågar om boken kan sägas innehålla essäer.

"Essäer är att ta i. Det är självbiografiska texter, som ett blandband", svarade Olle.

Norrtälje stadsbibliotek och Österåkers bibliotek har också fått besök av honom.

Olle läser ur sin bok på Tranströmerbiblioteket.

Vattendockteater i Vietnam

Olle har gjort många resor med anknytning till sitt jobb. Han var sekreterare i gruppen som arbetade med katalogregler inom IASA, The International Association of Sound and Audiovisual Archives. Vid besöket på Tranströmerbiblioteket berättar Olle om en särskilt stark reseupplevelse. År 2007 reste han med kollegor från Statens ljud- och bildarkiv och Filmarkivet i Grängesberg till Vietnam där han höll ett föredrag om katalogisering av film. Här fick han uppleva en föreställning med vattendockteater. Så här beskriver Olle det hela:

”I stället för scen ser vi en vattenyta. I fonden ett tempel med typiskt uppåtsvängda tak. Uppe på en balkong till vänster sitter en hel orkester och spelar vietnamesiska instrument, och två sångerskor turas om att sjunga och deklamera. (...) I och över vattnet rör sig konstfullt målade dockor. Vi sitter och gapar. Det liknar ingenting vi någonsin varit med om. (...) Hela föreställningen avslutas med ett fyrverkeri på vattenytan.”

Olles passion för musik är bred och varierad med jazz, gospel, punk, minimalism, rock, världsmusik och allt däremellan. Om den kritik som ibland riktas mot symfonirock, eller progressiva rock som den kallas numera, säger han:

– Varför välja? Man kan både gilla Ramones och symfonirock!

Eller som han utvecklar det i boken: ”Jag ser ingen som helst motsättning i att både gilla rak rockmusik som punk och mer invecklad och mångfacetterad musik som symfonirock. Lika lite som i

Omslaget till boken är gjort av Jon Kristoffersson.

att man kan lyssna på rak blues den ena stunden och avantgardejazz den andra.”

Boken finns att köpa i några skivbutiker i Stockholm och Norrtälje, hos Rönnells antikvariat samt hos Bokus och Adlibris eller direkt från Olle ollejohansson.com.

Olle håller föredrag på Musik- och teaterbiblioteket i anslutning till Musikbiblioteksföreningens årsmöte den 19 april.

Summary in English

- Meeting at the Swedish Rock Archive in Hultsfred
- Borrow a guitar at 171 public libraries
- Report from the SMBF Annual Meet-

ing including a short presentation of the Allan Pettersson archive in Uppsala

- The vinyl collection at the Stockholm public library is getting popular

- Lena Nettelbladt has met Olle Johansson, author of a new book about his record collecting

nr.2
2024

